

Notitie – Update voortgang ‘Natuurverbinding N525’

17 mei 2021

Deze notitie geeft de stand van zaken van het project voor de realisatie van een natuurverbinding over de provinciale weg N525. In het gebied tussen Hilversum en Laren spelen op dit moment meerdere (provinciale) projecten en een integrale benadering is voor dit gebied van belang. De betrokkenen hebben onderling de afspraak gemaakt om communicatie over de N525 integraal aan te pakken.

Dit schrijven is een verdiepende notitie en richt zicht enkel op de vele recente ontwikkelingen rond de natuurverbinding. De voortgang en actuele status van de projecten is te raadplegen op de websites en via nieuwsbrieven (zie [Natuurverbinding N525](#) en [Herinrichting kruispunt N525](#)). De provincie verwacht op 31 mei 2021 de eerstvolgende nieuwsbrief te publiceren met hierin een actueel en compleet overzicht voor de N525 projecten.

De provincie werkt in het project Natuurverbinding N525 met een kerngroep waarin vertegenwoordigers zitten van de gemeente Laren (vergunningverlener), de gemeente Hilversum, het Goois Natuurreservaat (GNR) en de provincie Noord-Holland.

1. Opzet participatietraject

De opzet van het participatietraject is vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 19 juni 2019. En bestaat uit een vlekkenplan voor de locatiebepaling en een plan van aanpak Burgerparticipatie voor de natuurverbinding N525.

In februari 2020 is het participatietraject met inwoners vanuit de omgeving opgestart. Het bestaat uit Informatieavond(en), keukentafelgesprekken en een begeleidingsgroep waarmee het ontwerpproces wordt doorlopen. De uitgangspunten en details van de ontwerpopgave voor de natuurverbinding staan in *Bijlage 1 Uitgangspunten voor de natuurverbinding*.

2. Toelichting doorlopen participatieproces

1^e informatiebijeenkomst, keukentafelgesprekken en vormen begeleidingsgroep

Begin februari 2020 kwamen meer dan 120 geïnteresseerden samen in de aula van Laar & Berg voor de informatieavond over de Natuurverbinding N525. Tijdens deze avond werden de nut en noodzaak van de verbinding, het landschappelijk onderzoek en het participatieproces toegelicht. Uit de zaal zijn kritische geluiden ontvangen over de impact van realisatie van een natuurbrug en op diverse projecten van provincie NH rondom de N525.

In de hierop volgende weken zijn keukentafelgesprekken gevoerd en is de begeleidingsgroep gevormd. In de keukentafelgesprekken deelden de bewoners al hun kennis over het gebied, ideeën en wensen voor de natuurverbinding en stelden vragen over het project. Deze gesprekken zijn uitgewerkt in een zogenaamde KES (Klanten Eisen Systeem) dat als input dient voor het verdere specificatie-, ontwerp- en realisatieproces. Voor de begeleidingsgroep zijn zeven bewoners uit zowel Laren als omliggende gemeenten geselecteerd op basis van hun verschillende achtergronden, motivatie, expertise en affiniteit met de Zuider- en Westerheide.

De begeleidingsgroep gaat van start

Ook dit project wordt in 2020 beïnvloed door Covid-19 en bijhorende maatregelen. Bij alle betrokkenen leefde de sterke wens om van de eerste begeleidingsgroep bijeenkomst een fysieke sessie te maken. Halverwege het jaar, juni 2020, lieten de omstandigheden het toe en kwam de

begeleidingsgroep voor het eerst bij elkaar om kennis te maken, de opdracht te bespreken en werkafspraken te maken.

Hierna vertraagde het proces. De geldende Covid-19 richtlijnen maakten fysiek samenkomen onmogelijk. Anderzijds zocht de provincie in deze periode naar een nieuwe projectleider. In het najaar, eind september 2020, stelde de Provincie een nieuwe projectleider en procesbegeleider aan en binnen de kaders van de geldende Covid-19 richtlijnen werd er vervolg gegeven aan het proces.

Begeleidingsgroep wordt klankbordgroep

De begeleidingsgroep kwam in november en december bijeen in een online vergadering. Er bleek er een groot verschil te zijn in het begrip van de nut en noodzaak van de natuurverbinding, wat leidde tot onduidelijkheid over de kaders van de opdracht van de begeleidingsgroep. Om de vastgestelde uitgangspunten niet meer ter discussie te stellen heeft de kerngroep in januari de opdracht voor de begeleidingsgroep aangepast. De begeleidingsgroep wordt een klankbordgroep. Zie *Bijlage 2 Opdracht klankbordgroep* voor de omschrijving van deze bijgestelde opdracht.

Selectie ontwerpbureau en start ontwerpproces

De selectie van een ontwerpbureau is halverwege maart afgerond. De klankbordgroep is betrokken bij deze selectie. Direct hierna start het ontwerpproces. In de komende maanden doorlopen we, samen met het ontwerpbureau, de ontwerpstappen om tot een schetsontwerp te komen.

Zie *Bijlage 3 Toelichting doorlopen proces* voor een gedetailleerde omschrijving van het doorlopen participatieproces.

3. Vervolgstappen komende maanden

Participatieproces tot zomer 2021

Het schetsontwerp in combinatie met de voorstellen voor het omgaan met de (omgevings)effecten van de realisatie van de natuurverbinding leiden tot een advies van de klankbordgroep. Dit advies wordt besproken met bestuurders van GNR en de gemeenten Laren en Hilversum. Naar verwachting is dit in juli 2020 gereed.

Processtappen richting realisatie

Na het doorlopen van de voorbereidende fase en een investeringsbesluit volgt het opstellen van een Voorlopig Ontwerp (incl. alle benodigde onderzoeken) en een Definitief ontwerp (incl. vergunningen). Na deze contractfase volgt de aanbesteding en gunnen wij het werk aan de aannemer. De uitvoeringsfase verwachten we in 2024 te starten.

Figuur 1 - Visualisatie processtappen Natuurverbinding N525

BIJLAGE 1 Uitgangspunten voor de natuurverbinding

1.1 Doel van de natuurverbinding

De natuurverbinding heeft als doel een goede uitwisseling van de doelsoorten tussen de natuurgebieden mogelijk te maken. De doelsoorten en de achtergronden hiervan zijn opgenomen in het [rapport Ontsnipperingsplan N525](#), Advies voor het ontwerp en de positionering van een faunapassage; E.A. van der Grift, Alterra, juli 2017 rapportnr. 2823.

De natuurverbinding gaat gepaard met de aanleg van:

- een kunstwerk om de N525 te kunnen passeren. Het kunstwerk is geschikt voor de geselecteerde doelsoorten uit het rapport Ontsnipperingsplan N525;
- indien nodig en afhankelijk van het ontwerp, aansluitende grondlichamen;
- een natuur-technische inrichting van de natuurverbinding en de grondlichamen/toelopen geschikt voor de geselecteerde doelsoorten uit het rapport Ontsnipperingsplan N525;
- een heidecorridor door het bosgebied oostelijk van het kunstwerk;
- bosvorming op het heidegebied westelijk van het kunstwerk ter compensatie van eventuele boskap aan de oostzijde;
- wilddrasters langs de Hilversumseweg;
- aanleg van geleiding voor de dieren;
- visuele afscherming van de weg;
- aanpassing van de recreatieve ruimte / wandelpaden;

1.2 Kaders

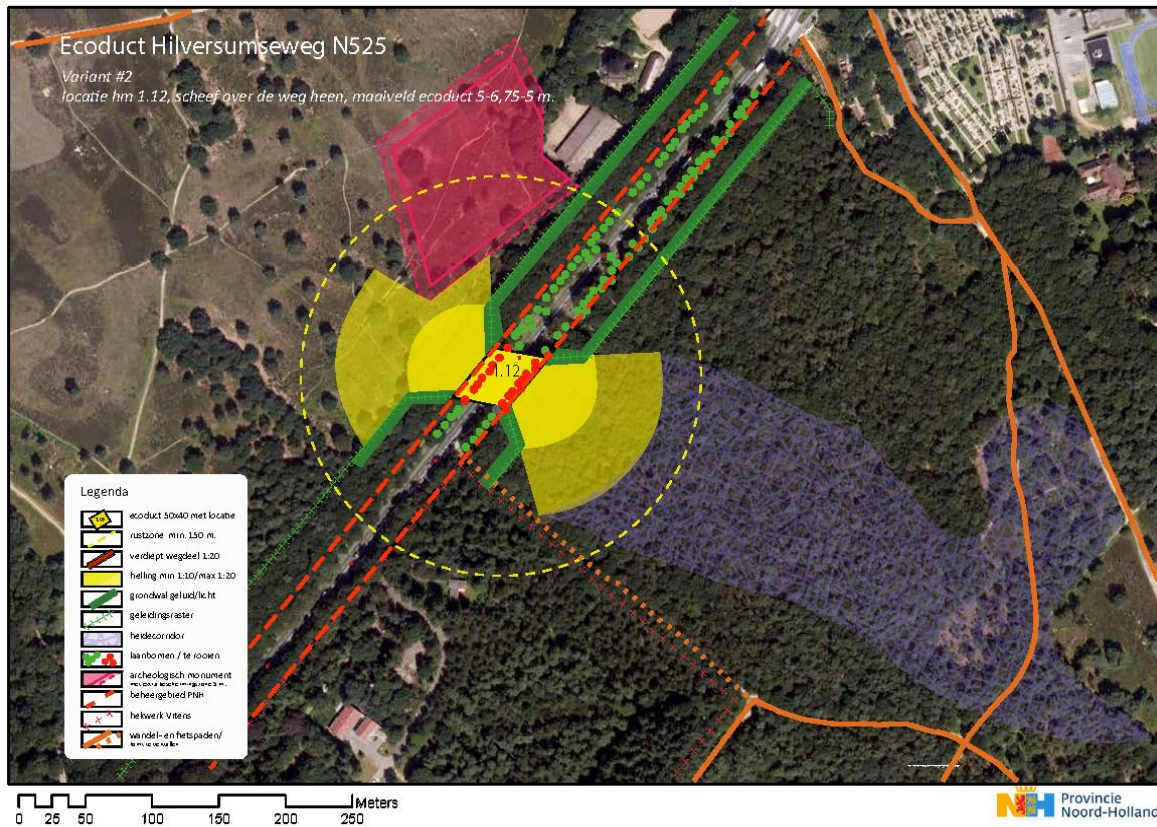
Kader voor het werk is het beleid van de provincie Noord-Holland. Dat de natuurverbinding bij de N525 er komt, geschikt voor de in het rapport Ontsnipperingsplan N525 opgenomen doelsoorten, is het uitgangspunt.

Overige uitgangspunten zijn:

- Het advies en de conclusies van [het Alterra-rapport 2823 “Ontsnipperingsplan N525”](#);
- Het [rapport “Landschappelijk kader N525”](#) van de provincie Noord-Holland;
- Het zg. “vlekkenplan”, de visualisatie van randvoorwaarden vanuit adviezen en beleid, zoals opgenomen in het rapport “Landschappelijk kader N525”;
- Het vastgestelde [Programma Natuurontwikkeling \(PNO\)](#) van de provincie Noord-Holland;
- Behoud en bescherming van het Rijksmonument Schapenkamp Laren 2 inclusief beschermingszone;
- Zoveel mogelijk rekening houden met aanwezige landschappelijke, recreatieve en cultuurhistorische waarden, patronen en elementen;
- Minimaliseren van hinder/overlast voor de omwonenden bij uitvoering van het vastgestelde provinciaal natuurbeleid;
- De richtprijs van de natuurverbinding is ca. € 4 mln;
- De voorgestelde alternatieven zullen voorafgaand aan het uitbrengen van het advies getoetst worden door de ARO (landschap);
- De doorlooptijd van het werk van de begeleidingsgroep is ca. 6 maanden.

1.3 Ligging plangebied

De toekomstige ligging van de natuurverbinding is bepaald tussen de voormalige paardenpensionstal de Schaapskooi en het terrein van het drinkwaterpompstation Hilversumseweg van Vitens. In het vlekkenplan is te zien waar de locatie voor de natuurverbinding gepland staat.

1.4 Ontwerpopgave

De provincie Noord-Holland heeft een vlekkenplan opgesteld (zie de afbeelding hierboven). Dit is niet meer dan een globaal beeld van waar de natuurverbinding moet komen en welk ruimtebeslag dat met zich mee brengt. Dit vlekkenplan wordt door een adviesbureau verder uitgewerkt in één of meerdere ontwerpen voor de natuurverbinding.

De realisatie van de natuurverbinding gaat gepaard met een rustzone rondom de het kunstwerk van minimaal 150 m¹ e.e.a. conform het bovengenoemde Alterra-advies. Hiervoor is het noodzakelijk dat wandelpaden en -routes worden afgesloten voor recreatief gebruik c.q. worden omgelegd. Dit zal invloed hebben op het recreatieve gebruik van het gebied.

BIJLAGE 2 Opdracht klankbordgroep

2.1 Opdracht klankbordgroep

Naar aanleiding van de diverse bijeenkomsten wordt de rol van de begeleidingsgroep gewijzigd. De begeleidingsgroep wijzigt naar een klankbordgroep waarin meningen, kennis en inzichten door betrokkenen uit de omgeving worden gedeeld met de kerngroep en het ontwerpbureau. De ontwerprol vervalt. Dit onderdeel van de opgave wordt ondergebracht bij een ontwerpbureau.

De klankbordgroep gaat op basis van het gemaakte ontwerp of ontwerpen in gesprek over de effecten van de realisatie van de natuurverbinding op de omgeving en doet voorstellen om deze, zo goed als mogelijk is, op te vangen. De uitkomsten van deze discussie(s) en verbetervoorstellen rapporteert de klankbordgroep in haar advies aan de Stuurgroep Gooi en Vechtstreek.

De provincie stelt samen met de kerngroep een opdracht op voor een ontwerpbureau voor het maken van één of meerdere ontwerpen van de natuurverbinding. Er worden enkele geschikte bureaus gevraagd om een offerte uit te brengen. De kerngroep en klankbordgroep selecteren, na een presentatie door deze partijen, een ontwerpbureau om het vervolgtraject mee in te gaan. De provincie Noord-Holland verzorgt de formele opdrachtverlening.

2.2 Resultaat

De ontwerpen in combinatie met de voorstellen voor het omgaan met de (omgevings)effecten van de realisatie van de natuurverbinding leiden tot een advies van de klankbordgroep aan de Stuurgroep Gooi en Vechtstreek. De Stuurgroep Gooi en Vechtstreek doet op basis van het advies een voorstel aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland voor realisatie van de natuurverbinding N525.

BIJLAGE 3 Toelichting doorlopen proces

3.1 Doorlopen processtappen, vanaf februari 2020

Een korte samenvatting van de doorlopen stappen vanaf februari 2020:

2020

- 12 februari 2020 – 1^e informatieavond omgeving, Laar en Berg te Laren
- Feb-mrt 2020 – keukentafelgesprekken
- Feb-mrt 2020 – formeren begeleidingsgroep
- 18 juni 2020 – 1^e bijeenkomst begeleidingsgroep
- September 2020 – aanstellen nieuwe projectleider en procesbegeleider namens PNH
- 5 november 2020 – 2^e bijeenkomst begeleidingsgroep (digitaal overleg)
- 10 december 2020 – 3^e bijeenkomst begeleidingsgroep (digitaal overleg)
- Dec-jan 2021 – aanpassen opdracht begeleidingsgroep: begeleidingsgroep wordt klankbordgroep

2021

- Januari 2021 – belronde met begeleidingsgroep over nieuwe insteek participatieproces en aanpassing naar klankbordgroep
- 4 februari 2021 – 4^e bijeenkomst begeleidingsgroep: iedereen akkoord met aanpassing naar klankbordgroep
- Februari 2021 – start selectie en inhuur ontwerp bureau
- Maart 2021 – gunning ontwerpproces aan Bureau Waardenburg

3.2 Toelichting processtappen, vanaf februari 2020

Hieronder omschrijven we kort de gebeurtenissen per processtap.

2020

1^e informatiebijeenkomst omgeving – feb 2020

Begin februari 2020 kwamen meer dan 120 geïnteresseerden samen in de aula van Laar & Berg voor de informatieavond over de Natuurverbinding N525. Tijdens deze avond zijn drie belangrijke punten toegelicht:

- De nut en noodzaak van de natuurverbinding door Edgar van der Grift (Alterra);
- Het landschappelijk onderzoek door Michiel Veldkamp (Provincie Noord-Holland);
- De invulling van het participatieproces door Willemijn Wesselink (Sweco).

Keukentafelgesprekken – feb-mrt 2020

In februari en begin maart gingen we in het Brinkhuis in Laren met 28 bewoners in gesprek. In de gesprekken deelden de bewoners al hun kennis over het gebied, ideeën en wensen voor de natuurverbinding en stelden vragen over het project. De gesprekken zijn uitgewerkt in een zogenaamde KES (Klanten Eisen Systeem) dat als input dient voor het verdere specificatie-, ontwerp- en realisatieproces.

Formeren begeleidingsgroep – feb-mrt 2020

Door de bewoners om hun inbreng te vragen op het ontwerp van de natuurverbinding en het mitigeren van de effecten van de realisatie in het gebied willen we komen tot een passende oplossing. Hiervoor is de begeleidingsgroep opgezet. We selecteerden hiervoor zeven bewoners uit zowel Laren als omliggende gemeenten op basis van hun verschillende achtergronden, motivatie, expertise en affiniteit met de Zuider- en Westerheide.

Opstart begeleidingsgroep: 1e bijeenkomst – juni 2020

In juni 2020 was de eerste bijeenkomst waarin de groep met elkaar kennismakte, de opdracht voor de begeleidingsgroep is besproken en er werkafspraken zijn gemaakt. Deze bijeenkomst vond plaats in Eemnes. Helaas liep het proces daarna vertraging op als gevolg van de Covid-19 crisis en de richtlijnen die het samenkomen onmogelijk maakte.

Nieuwe projectleider en procesbegeleider – september 2020

Eind september stelde de Provincie twee nieuwe projectleden aan. Aanleiding is dat de projectleider aangesteld is voor een andere functie binnen de provincie. De nieuwe projectleider is Jaap de Groot, hij vervangt Jos Beumer. Jaap werkt bij Sweco en wordt door de Provincie ingehuurd. Emma Grijsen is de nieuwe procesbegeleider, zij vervangt Willemijn Wesselink.

Afbeelding 1- De begeleidingsgroep tijdens de 1e bijeenkomst, juni 2020

Bijeenkomsten begeleidingsgroep – november en december 2020

Binnen de kaders van de geldende Covid-19 richtlijnen werd in het najaar vervolg gegeven aan het proces. De begeleidingsgroep kwam in november en december bijeen in een online vergadering. In deze twee bijeenkomsten kwam een belangrijke onderliggende discussie naar voren. Er blijkt een groot verschil te zijn in het begrip van de nut en noodzaak van de natuurverbinding over de N525. Er is binnen de begeleidingsgroep behoefte om hierover met de provincie en kerngroep in discussie te gaan. Dit heeft geleid tot onduidelijkheid over de kaders van de opdracht van de begeleidingsgroep.

Aanpassen opdracht begeleidingsgroep: door als klankbordgroep – dec-jan 2021

In januari wordt bekend op welke lijn er wordt doorgegaan. Het ontwikkelen en behouden van draagvlak bij de omgeving en de dialoog met de bewoners is hierin een belangrijk aspect. De kerngroep past de opdracht voor de begeleidingsgroep aan: de ontwerpogave wordt ondergebracht bij een ontwerp bureau dat in samenwerking met de klankbordgroep de (natuur-technische) inrichting van de natuurverbinding en de grondlichamen/toelopen vormgeeft. Daarnaast gaat de klankbordgroep op basis van het gemaakte ontwerp of ontwerpen in gesprek over de effecten van de realisatie van de natuurverbinding op de omgeving en doet voorstellen om deze, zo goed als mogelijk is, op te vangen. De ontwerpen in combinatie met de voorstellen voor het omgaan met de (omgevings)effecten van de realisatie van de natuurverbinding leiden tot een advies van de klankbordgroep aan de Stuurgroep Gooi en Vechtstreek.

Toelichting aanpassen opdracht

Sinds de 1^e bijeenkomst in juni 2020 bleek er ruis op de lijn te zitten tussen de kerngroep en de begeleidingsgroep over het begrip van de nut en noodzaak van de natuurverbinding over de N525. Hierdoor is er onduidelijkheid ontstaan over de kaders van de opdracht van de begeleidingsgroep.

Kritische houding en vragen over doelen en uitgangspunten natuurverbinding N525

Enkele leden van de begeleidingsgroep namen een kritische houding aan t.a.v. beoogde doelen en

opgestelde uitgangspunten voor de natuurverbinding. Zij stelden scherpe vragen over de haalbaarheid van de gestelde ambities die horen bij de afronding van het Natuurnetwerk Nederland (het realiseren van de laatste schakel in een netwerk van zes natuurverbindingen), de uitgangspunten in het door Alterra opgestelde Ontsnipperingsplan N525 en de aangegeven voorkeursvariant voor de passage (een ecoduct). De betrokken bewoners vroegen zich af wat er nu precies van hen verwacht wordt en wat er nog wel of juist niet mogelijk is binnen het ontwerpproces.

Duidelijkheid nodig om voortgang te waarborgen

Het beantwoorden van deze vragen en het creëren van duidelijkheid over de rol en bevoegdheid van de begeleidingsgroep bleek een voorwaarde om het proces voort te zetten. De houding van enkele leden van de begeleidingsgroep zorgt voor onzekerheid over de gestelde uitgangspunten. Deze uitgangspunten voor het project liggen vast. In de voorbereidende fase is door de provincie vastgesteld voor welke doelsoorten de natuurverbinding geschikt dient te zijn. Hiervan kan niet worden afgeweken.

Begeleidingsgroep wordt klankbordgroep

De kerngroep heeft stilgestaan bij het belang van het betrekken van de bewoners bij de realisatie van de natuurverbinding en besprak de mogelijkheden om duidelijkheid te creëren richting de begeleidingsgroep. Zij stonden in een tweetal overleggen stil bij de complexiteit van het gebied, de moeilijkheid van de opgave die aan de begeleidingsgroep is voorgelegd en het voorkomen van verdere aantasting van de uitgangspunten. De kerngroep verkleinde de scope van de opgave voor de begeleidingsgroep en vormt deze om naar een klankbordgroep. Hiermee verschuift het accent van een ontwerpende en co-creërende rol naar een meer toetsende en adviserende rol.

2021

Belronde met begeleidingsgroep over nieuwe insteek participatieproces – jan 2021

Er is een belronde om de leden van de begeleidingsgroep te informeren over de aanpassing van de opdracht.

4e bijeenkomst begeleidingsgroep – feb 2021

In het overleg van februari staat de toelichting op de nieuwe opdracht centraal. Daarnaast geven alle leden individueel aan of zij doorgaan als lid van de klankbordgroep. Alle zeven leden geven aan graag door te gaan: de begeleidingsgroep kan door als klankbordgroep.

Start selectie en inhuur ontwerpbureau – feb 2021

Het projectteam is in februari gestart met de selectie van een ontwerpbureau. De klankbordgroep wordt betrokken bij deze selectie. Zij zijn aanwezig bij de gesprekken die volgen op de schriftelijke indiening van de offerteaanbiedingen en mogen hun voorkeur kenbaar maken.

Gunning ontwerpproces aan Bureau Waardenburg

Op basis van de ingediende stukken zijn twee partijen uitgenodigd voor een kennismaking en een nadere toelichting op hun aanpak. Deze pitches vinden plaats op 11 maart 2021. De week erop vindt de gunning plaats: we gaan samenwerken met Bureau Waardenburg. De voornaamste redenen voor deze keuze zijn: een offerte en plan van aanpak waarin aspecten van inhoud/proces/klankbordgroep goed zijn neergezet en waar inleving uit blijkt, de ervaring en samenstelling van het projectteam en een stevige achterban van medewerkers, de beste ecologische invulling, goede focus op duurzaamheid en hun referentieprojecten sluiten goed aan op het project. Een week later, op 19 maart, is het startoverleg met deze partij en gaan we direct aan de slag met de ontwerpogave.